

Jan 3, 1-8

Mezi farizeji pak byl člověk jménem Nikodém, židovský hodnostář. Ten přišel k Ježíši v noci a řekl mu: "Rabbi, víme, že jsi přišel *jako* učitel od Boha, neboť nikdo nemůže dělat znamení, která děláš ty, není-li Bůh s ním." Ježíš mu odpověděl a řekl: "Amen, amen, říkám ti: Jestliže se někdo nenarodí znovu, nemůže spatřit Boží království." Nikodém mu řekl: "Jak se může člověk narodit, když je starý? Může snad vejít podruhé do lůna své matky a narodit se?" Ježíš odpověděl: "Amen, amen, říkám ti: Jestliže se někdo nenarodí z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království. Co se narodilo z těla, je tělo, a co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se znovu narodit. Vítr vane, kam chce a slyšíš jeho hlas, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je *to* s každým, kdo se narodil z Ducha."

Některé věci v životě nejde naplánovat. Prostě se dějí, nemůžeme s nimi nic dělat. Někdo tomu říká osud, jiný Boží vedení, třetí třeba Universe. Snažíme se to vysvětlit nebo popřít, abychom sami sobě obhájili, že máme svobodnou vůli, že rozhodujeme o svém životě, že nejsme loďka hnaná větrem. Ale i tak nejsme stoprocentními vládci nad tím, co se nám stane, s čím nebo s kým se na své cestě potkáme a kam nás to zavede...

Ani to, že jsme, uvěřili v Boha, že jsme se rozhodli následovat Boží hlas, není tak úplně svobodné rozhodnutí, nebo ano?

Jedna věc, docela jistě závisí na nás, jak se k jednotlivým životním výzvám postavíme. Můžeme být otevření, přijímat nové věci, očekávat, vyhlížet, věřit ve světlou budoucnost. Nebo můžeme být uzavření, bojácní, hrozit se toho zlého, co nás může potkat: ran, podrazů, zrad, pomluv, pádu.

Ani tady, ale nejsme tak úplně svobodní. To jak přistupujeme ke světu, k životu a k jeho výzvám závisí na našich zkušenostech. Kdo v životě nezažil mnoho dobrého, pro koho byl život doteď spíš hrou „Chodí pešek okolo, nedívej se na něho“, ten neočekává světlé zítřky, spíš další ránu. A naopak, ten, kterému se daří, kterého mají lidi rádi, se cítí přijímán, nečeká, že by se světlo mohlo proměnit v tmu.

Život je krutý, svět je krutý, i v Ježíšově době byl a přece nás Ježíš vyzývá, abychom se ho nebáli. Abychom se před ním neskrývali. Máme hledat Boží království, které už je tak blízko, že ho dokonce začínáme cítit. Máme hledat Boží království v tomto světě, v kterém byl Ježíš posmíván, bit, křížován za svou odlišnost, za svou provokativnost. Máme hledat, protože ani tak tmavá věc jako je kříž, nemůže zhasit světlo, kterým je Kristus.

V dnešním evangelijním textu jsme nečetli o urážkách, ale o větru: „**Vítr vane, kam chce a slyšíš jeho hlas, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.**“ Podobá se to tomu, když letí stíhačka. Slyšíme jí, ale nevidíme, tak nějak k člověku přichází víra. Tak s člověkem mluví Bůh. Odvrací od zlého, přivádí k dobrému. Člověk se mění, stává se novým. S novým cílem, s novým zakotvením se může starý člověk stát novým člověkem, i když v něm pořád zůstává mnoho starého.

Nikodém z dnešního příběhu je farizeus, učenec. Je to vzdělaný muž, který nestojí o žádný skandál a tak se na cestu za Ježíšem vydává v noci, za tmy. Není si jistý svým jednáním, proto se skrývá, ale jeho zvědavost je silnější než jeho soudnost a ostražitost. Přichází v noci za tmy k Ježíši, který je světlem. Přichází, tak jako my a ptá se. I my víme své o tmě tohoto světa, víme své i o tmě, která je v nás, přicházíme za Ježíšem a ptáme se: „Jak je možné, že někdo uvěří? Jak to, že se člověk prostě cítí Bohem přijat? Jak se může starý znovu narodit?“

A dostáváme zvláštní odpověď: „Život je plný tajemství: Jako nevíš, jaká je cesta větru, jak v životě těhotné vznikají kosti, tak neznáš dílo Boha, který to všechno koná. Není tak důležité, jak Boží dílo pracuje, ale že se stále děje. Nevíš a není potřeba vědět. Ty však, člověče, rozsévej, konej dobro, rozdej svůj díl, pouštěj svůj chléb po vodě, jednou se s ním setkáš. Nevidíš vždy důsledky toho dobrého, co děláš. Nevíš, zda se zdaří to či ono, zda se to vše zhodnotí, přesto neustávej. Jednou se vše zhodnotí. Nevíš kdy a nevíš jak. Není to podstatné. Stejně tak nevíš, jak své dílo s tebou koná Bůh. On ho však nepochybně koná. A tváří v tvář Božímu dílu se člověk setkává se sebou. Se svými pochybnostmi, se svým nevědětím. Hledá, ptá se.“

„Jak se to všechno může stát?“, ptá se Nikodém Ježíše. Neví, nerozumí. Učitel, člen židovské rady, je tím, kdo neví, jakoby sám sebe nachytl na hruškách. Počáteční zvědavost se mění v nevědění, na tom ale není nic špatného. Nikodém nemůže vše vědět. Nevědění ho vede k otázkám a dotazování se a k hledání. Vede ho k Ježíši.

A Ježíš odpovídá a hovoří a hovoří a o Nikodémovi již dál nic nevíme. Není to důležité. Vždyť nás pozval na cestu hledání a dotazování se. Pozval nás k otevřenému setkání nás samých se sebou a nalezení sebe. „Nevím, jak se to může stát?“ Nalezení pravdivého sebe tváří v tvář Kristu. Jako učitel zákona si takové konstatování – nevím – nemohl dovolit. Po setkání s Kristem, po možnosti života s Kristem, po možnosti víry, si to naopak dovolit musí. Je to jeden z hlavních ukazatelů, že se vydal dobrým směrem. **Tak dlouho hledal Boha, až byl Bohem nalezen.** Amen